

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ
Solutions of English Language Teaching and Learning Management Problems
for Border Patrol Police Schools in Bueng Kan Province

(Received: November 13, 2023; Revised: April 4, 2024; Accepted: May 13, 2024)

ฉัตรชนก เฮงสุโข¹
Chatchanok Hengsuko¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 35 คน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายดังนี้ ใช้กระบวนการจัดเวที เพื่อสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มเป้าหมายหลัก โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของครู/ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำประเด็นที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาด้วยวิธีการระดมสมอง (Brainstorm) ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการสอน วิชาภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการแก้ปัญหาประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยง 2) การพัฒนาผู้สอนและการออกแบบ

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ
e-mail: Chatchanok.he@udru.ac.th, Corresponding Author
Faculty of Humanities and Social Sciences, UdonThani Rajabhat University
Bueng Kan Education Center

การจัดการเรียนการสอน มีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยเทคนิคและรูปแบบการสอนสมัยใหม่ 3) ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงในการบูรณาการแผนการสอนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาครูสู่ผู้เรียน 4) การขับเคลื่อนชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสังกัดและนอกสังกัด หรือโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยการใช้กระบวนการ PLC ครูภาษาอังกฤษ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: ปัญหาการจัดการเรียนการสอน การสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The current study is qualitative research. It is aimed to examine the solution of teaching and learning management problems for primary students in Border Patrol Police Schools in Bueng Kan province. The population and target groups were 35 school administrators, teachers, and educational committee and data was collected from the target groups as follows; used the process of organizing a forum for small group discussion (Focus group) from stakeholders and main groups with qualified experts in teaching and learning to jointly consider finding solutions to solve problems in teaching and learning English. Helping with the participation process of teachers/instructors and school administrators by bringing together issues that are appropriate for problem solving using brainstorming methods by experts with expertise in teaching and learning management and teaching. English subject Qualitative data obtained from group discussions were analyzed using content analysis, including various suggestions, and then presented descriptively for discussion of the results.

The results found that, the solutions to the problem include 1) developing curricula in collaboration with higher education institutions with local universities as mentors, 2) developing teachers and designing teaching and learning managements, prepare an action plan for developing teachers in the 21st century with modern teaching techniques and styles, 3) coordinate with schools in nearby areas to integrate lesson plans, teaching aids, and workshops for teacher development to students, and 4) driving the professional learning community for English teachers

under the affiliation and outside the affiliation or network schools and co-developing schools by using the PLC process, English teachers with a participatory process.

Keywords: Problems in Teaching and Learning, English Language Teaching, Border Patrol Police School

บทนำ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีที่ตั้งกระจายอยู่ตามแนวชายแดนพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลการคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศ ปรัชญาโรงเรียนคือ “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระราชทานพระราชทรัพย์สร้างโรงเรียน มีอาคารเรียนถาวร สื่ออุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ อีกทั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนียังทรงอุปถัมภ์โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วย จึงทำให้กิจการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความเจริญก้าวหน้าอีกหลายพื้นที่ในประเทศไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2523 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานโครงการตามพระราชดำริให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินการพัฒนาให้เด็กและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การดำเนินงานโครงการพระราชดำริมีครูที่เป็นตำรวจตระเวนชายแดนเป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ โดยให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กับการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนจนเกิดการพัฒนายั่งยืน แต่ในสภาพปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนประสบภาวะความยากลำบากและข้อจำกัดหลายด้านที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครู การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของเด็กนักเรียน ถือเป็นอีกหนึ่งกรณีตัวอย่างของปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทย การจัดการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนและประชาชนในพื้นที่ด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนคุณภาพนั้น สามารถขับเคลื่อนให้สังคมและประเทศชาติมีความก้าวหน้าและเป็นสังคมคุณภาพได้ ในประเทศไทยมีการวางรากฐานการศึกษาโดยมีพระราชบัญญัติให้จัดการเรียนการสอนการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนได้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้จากการถ่ายทอดองค์ความรู้ การฝึกฝน การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้จากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์และ

คุณภาพที่ได้จากการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน แต่ละพื้นที่นั้นมีความแตกต่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนชายขอบที่แม้ประเทศชาติและเทคโนโลยีจะมีความเจริญก้าวหน้าไปพอสมควรแล้ว แต่การศึกษาของเด็กนักเรียนโรงเรียนชายขอบนั้นดูเหมือนจะตรงกันข้าม จากการสำรวจข้อมูล การสอบ O-NET พบความผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับต่ำกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนในเมืองมาก แม้จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเดียวกัน และรายวิชาที่พบว่า นักเรียนจากโรงเรียนชายขอบมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับต่ำมาก ก็คือ วิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถทำข้อแบบทดสอบตามมาตรฐานที่วางไว้ การมีผลการเรียนที่ย่ำแย่ ส่งผลให้ผู้เรียนหมดกำลังใจและความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ ไม่เห็นความสำคัญในของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งบางกรณีอาจนำไปสู่ปัญหาในสังคมที่มีประชาชนขาดความรู้ ส่งผลต่อการมีงานทำ การสร้างรายได้ในครัวเรือน กระทบเศรษฐกิจ กระทบคุณภาพชีวิต และเป็นวงจรที่ทำให้สังคมไม่เกิดการพัฒนาอย่างที่ดี

สภาพปัจจุบันการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดบึงกาฬ มีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยเน้นการเรียนรู้แบบประยุกต์เข้ากับ Farm School หรือใช้โรงเรียนเป็นฐานออกแบบการเรียนการสอนจากสิ่งที่โรงเรียนมี โดยใช้กระบวนการไปจัดกิจกรรมพัฒนาครูที่โรงเรียนในแต่ละด้าน รวมทั้งการผลิตสื่อการสอน ปรับวิธีการสอน การเขียนแผนการสอน เน้นไปที่การใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน และการประเมินผลผู้เรียน ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏได้เข้าไปร่วมพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ เน้นพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยเริ่มจากสอน โฟนิิกส์ (Phonics) หรือการฝึกออกเสียงให้คุณครู มีงานวิจัยระบุว่า โรงเรียนที่ใช้วิธีนี้สอนนักเรียนจะได้ผลมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้ถึง 3 เท่า จากนั้นจึงสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการกับ Farm School ใช้สิ่งรอบตัวมาเป็นบทเรียนและกิจกรรมให้นักเรียนคุ้นเคยและกล้าใช้ภาษาอังกฤษ โดยประยุกต์ใช้เกม เช่น การทำแผนที่โรงเรียน นักเรียนจะได้ทักษะการบอกทิศทาง และการอธิบายรายละเอียดเป็นภาษาอังกฤษ สิ่งที่สำคัญกว่ากระบวนการทั้งหมด คือ การสร้างความมั่นใจให้คุณครู อย่างกล้าภาษาอังกฤษ เมื่อครูมีความมั่นใจในการสอน ทั้งหมดก็จะสะท้อนไปที่นักเรียน นักเรียนจะไม่กลัวภาษาอังกฤษ แม้ว่าจะจำคำศัพท์ไม่ได้ หรือออกเสียงตัวอักษรบางตัวไม่ได้ แต่เขากล้าที่จะลองมากขึ้น กล้าเล่นเกมไม่กลัวที่จะผิด กล้าผสมคำ จนพวกเขาคุ้นชินกับภาษาอังกฤษ และใช้ภาษาได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ แต่ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโอกาสต่อไป

เพื่อสร้างความความยั่งยืนและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ครู/ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รูปแบบ วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ตรงตามบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ ได้รับรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาย่างชัดเจน และสามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัยด้านพื้นที่
 - 1.1 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยดอกไม้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแว และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้
2. ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา
 - 2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีค้นหาข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีประเด็นเนื้อหาดังต่อไปนี้ สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาข้อมูลเอกสาร ตำรา งานวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อมาสังเคราะห์ประเด็นนำสู่การพัฒนาและแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ผู้เชี่ยวชาญ เป็นประชากรที่นำมาใช้ในการพิจารณาการประเมินแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คัดเลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) รวมทั้งหมด 5 คน

3.2 ผู้ให้ข้อมูล เป็นประชากรของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู/ผู้สอน ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และรับผิดชอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คัดเลือกด้วยวิธีเจาะจง (Purposive sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยดอกไม้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแวง จังหวัดบึงกาฬ ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 3 คน คัดเลือกโดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรือรักษาการครูใหญ่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้สอน/ครู จำนวนทั้งสิ้น 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 15 คน คัดเลือกโดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ผู้สอน/ครู ที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ รายวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดบึงกาฬ และคณะกรรมการสถานศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน คัดเลือกโดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติ

ดังต่อไปนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และผู้เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรและการสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ 2) ด้านบุคลากรและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ 3) ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ 4) ด้านสื่อการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ และ 5) ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2.2.3 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่เสร็จแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แล้วนำไปทดลองสัมภาษณ์กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย 1 ครั้ง

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง) สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.1 มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์โครงการวิจัยและชี้แจงแผนการดำเนินงานในแต่ละระยะ

3.2 มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งและเข้าสัมภาษณ์ โดยจะป้อนคำถามติดตามแต่ละประเด็นและผู้รับการสัมภาษณ์สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

3.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการเก็บข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผล

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ หลังการสนทนากลุ่มในขั้นตอนการเก็บข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตลอดจนผลของการวิจัยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ แล้วบรรยายเนื้อหาตามความจริงที่ปรากฏขึ้นโดยต้องอ้างอิงกรอบแนวคิดทฤษฎีและสรุปเป็นภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การสนทนากลุ่ม ซึ่งได้ประเด็นสำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาในบริบทของผู้บริหาร ครู ผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในพื้นที่จัดสรรบุคลากรที่มีคุณวุฒิการศึกษาด้านภาษาอังกฤษมาสอนที่โรงเรียน และจัดสรรค่าตอบแทน ที่พัก และสวัสดิการอื่น ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอนอีกทั้งโรงเรียนจำเป็นต้องส่งบุคลากรไปอบรม เพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ DLTV และต้องขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และบูรณาการรายวิชาที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมประจำของผู้เรียนในโครงการ Farm School และเชื่อมโยงกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัว และหน่วยงานทางการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนคณะศึกษาศาสตร์ หรือ คณะครุศาสตร์ ได้ส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์สาขาวิชาภาษาอังกฤษมาปฏิบัติการสอนที่โรงเรียน

การอภิปรายผล

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาในบริบทของผู้บริหาร ครู ผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในพื้นที่จัดสรรบุคลากรที่มีคุณวุฒิการศึกษาด้านภาษาอังกฤษมาสอนที่โรงเรียน และจัดสรรค่าตอบแทน ที่พัก และสวัสดิการอื่น ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอน อีกทั้งโรงเรียนจำเป็นต้องส่งบุคลากรไปอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการจัดการ

เรียนการสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ DLTV อีกทั้งยังต้องขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ ในการออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และบูรณาการรายวิชาที่เชื่อมโยงกับกิจวัตรประจำของ ผู้เรียนในโครงการ Farm School และเชื่อมโยงกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึก ทักษะการสื่อสารจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัว และหน่วยงานทางการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยที่มี การจัดการเรียนการสอนคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ ได้ส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษมาปฏิบัติการสอนที่โรงเรียน ถึงแม้แนวทางนี้จะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน และต่อเนื่องก็ตาม แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยแยกแนวทางการแก้ไขเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านหลักสูตร

หลักสูตรถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการร่วมกัน วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจังก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้กับการเรียนการสอน เพื่อให้ สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริงของโรงเรียน จากผลการวิจัยหลักสูตรควรมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ การเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษให้มากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเปลี่ยนจาก Content-based Learning เป็น Problem-based Learning ปรับเปลี่ยนเนื้อหาการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ผู้สอนต้องเพิ่มกิจกรรมหรือคำถามที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์หรือวิจารณ์ร่วมกันมากขึ้น เพื่อให้กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก ในชั้นเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ แนวทางโรงเรียนพี่กับโรงเรียนน้อง โดยร่วมมือกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง และร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษร่วมกัน เพื่อ ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนอาจเชิญผู้มีประสบการณ์มาบรรยายบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานและชีวิตประจำวันได้ และเป็น การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ รวมทั้งผู้สอนควรจัดให้มีมุมการเรียนรู้ภาษา เป็นการเฉพาะ ให้มีคาบหรือจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ หรือควรมีการสอนเพื่อปรับพื้นฐานการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นการเฉพาะ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านครูผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ด้านผู้สอนควรมีการพัฒนาผู้สอนให้มีวุฒิการศึกษาทางภาษาให้มากที่สุด ลดภาระงานอื่น ๆ ที่ไม่มี ความจำเป็น อาทิ หน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การเป็นหัวหน้าสาระการเรียนรู้ การดูแลกิจกรรม

หรือโครงการต่าง ๆ การเป็นครูประจำชั้น เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการส่งผู้สอนเข้าร่วมอบรมสัมมนาด้านภาษาอังกฤษเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เข้าใจวิธีการสอน หลักสูตร และสามารถออกแบบการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรได้ อีกทั้งให้มีการบูรณาการการสอนภาษาอังกฤษกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และฝึกฝนการใช้ภาษาทั้งในและนอกชั้นเรียน ร่วมกันจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและสามารถใช้ได้จริง ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาครูผู้สอนไม่เพียงพอ นั้นควรมีการจัดโครงการหมุนเวียนครูในกลุ่มโรงเรียน หรือโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนทั้งชาวไทย และต่างประเทศ

4. การวัดผลประเมินผล ควรเพิ่มสัดส่วนการวัดผลประเมินผลภาคปฏิบัติให้มากขึ้น และควรเน้นการวัดประเมินผลตามสภาพจริงและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมที่อยู่ในสถานศึกษา ออกแบบการวัดผลและประเมินผลในเชิงพัฒนาการของผู้เรียน ไม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มากเกินไป

ดังนั้นจึงสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากเวทีแล้วพิจารณานำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหา จึงพอสรุปประเด็นเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. จำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา โดยให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยง และร่วมจัดทำกรอบหลักสูตร รวมถึงการวิจัยควบคู่ไปด้วยเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่

2. แนวทางในการพัฒนาผู้สอนและการออกแบบการจัดการเรียนการสอนมีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยเทคนิคและรูปแบบการสอนสมัยใหม่ และประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงในการบูรณาการแผนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้เรียน

3. ใช้แนวทางการขับเคลื่อนชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสังกัดและนอกสังกัด หรือโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยการใช้กระบวนการ PLC ครูภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไปอย่างชัดเจน คือ ให้ครูนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน และมีกำหนดจะจัดกิจกรรมศึกษาดูงานกระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฤทธิไกร ไชยงาม, กันยารัตน์ ไวคำ และหทัย ไชยงาม (2561) การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนภาษาอังกฤษในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (อบจ.ขอนแก่น) ดำเนินการวิจัยโดยการระดมสมองของชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของครูภาษาอังกฤษ จำนวน 67 คน จาก 18 โรงเรียน เพื่อค้นหาปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนภาษาอังกฤษ โดยนำเอากระบวนการจัดการความรู้มาเป็นเครื่องมือในการออกแบบกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ BAR “มองเด็ก” “มองครู” และ AAR ผลการวิจัย พบว่า ในขั้นตอน BAR ครูคาดหวังวิธีการสอนให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงออก ไม่กลัว ชอบและรักการเรียน

ภาษาอังกฤษ อยากได้รูปแบบการสอนที่สามารถนำไปใช้ได้จริง อยากรู้วิธีแก้ปัญหาที่นักเรียนอ่านไม่ออกและเรียนอ่อน และต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขั้นตอนการ “มองเด็ก” ครูระบุ 5 ปัญหาสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดี ไม่รู้ ไม่จำคำศัพท์พื้นฐาน 2) ไม่สนใจเรียน ไม่ให้ความร่วมมือ 3) ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก 4) ไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง และ 5) ไม่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ในขั้นตอนการ “มองครู” ครูนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา 5 ประการ ได้แก่ 1) เพิ่มคำศัพท์ด้วยกิจกรรมและเทคนิคต่าง ๆ 13 วิธีการ 2) ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญและมีเป้าหมายในการเรียนภาษาอังกฤษ 3) ครูเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาอังกฤษ 4) ใช้กระบวนการเรียนรู้บูรณาการกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการออกเสียงคำศัพท์อย่างถูกต้อง และ 5) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ข้อสอบมาตรฐาน การทำกระบวนการ AAR ในขั้นตอนสุดท้ายครูเขียนสะท้อนถึงการบรรลุผลตามความคาดหวังทุกประการ และเกิดแรงบันดาลใจในการนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญา บินหมัดหนี, โสรรัตน์ อับดุลสตา และซัฟุดดิน หะยี (2561, น. 34) และชลลลิตา กุมุทธภิไชย (2563, น. 302) คือ ควรมีการร่วมกันวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง

อีกทั้งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของนักเรียนในพื้นที่ ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบข้อมูลที่สำคัญได้แก่ การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-base Education) ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากในแต่ละพื้นที่ ผู้คน ครอบครัวยุคสมัย สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม มีความแตกต่าง จึงจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ออกแบบการจัดการศึกษาให้เข้ากับท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากคนในชุมชนนั้น ๆ จะเข้าใจถึงสภาพปัญหา และเป็นเหตุให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน จำเป็นต้องเชื่อมโยงและบูรณาการให้ผู้เรียน ผู้สอนได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้กับสิ่งใกล้ตัว เช่น Farm School ในบริบทของโรงเรียนและชุมชน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเริ่มปฏิบัติทักษะจากง่ายไปยาก และสอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวจนเกิดความเคยชินและกล้าแสดงออก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต้องคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนสมรรถนะและศักยภาพของนักเรียน ที่มีความแตกต่างกันของแต่ละโรงเรียนด้วย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด
3. จัดกระบวนการที่เหมาะสมและแนวทางการแก้ไข โดยจัดอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านสื่อการเรียนรู้และหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ในการเลือกสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้เรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยรายด้านเกี่ยวกับสภาพปัญหา รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในแต่ละด้านเป็นการเฉพาะ

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- ชลชลิตา กุมุทธภิไชย. (2563). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษในรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. วารสารพิภูล, 18(1), 291 - 307.
- ปรัชญา บินหมัดหนี่, โสรรัตน์ อับดุลสตา, และ ชัยพฤติน ะหะยี. (2561). ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 13(25), 25-37.

ฤทธิ์ไกร ไชยงาม, กันยารัตน์ ไวคำ, และ หทัย ไชยงาม. (2561). ปัญหาและแนวทางการแก้ไข
เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนภาษาอังกฤษของชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 12(2), 7-17.